

sport és etnikai identitás, futball, szarvasi cigányok, roma önszerveződés

Egyszer volt a „Krakó”

műfaj: dokumentumfilm

hossz: 50'

év: 2006

Szerkesztő: Medgyesi Gabriella

Rendező: Medgyesi Gabriella, Sibalin György

Szereplő:

Vágó: Szirti Anina

Operatőr: Sibalin György

Zene: Rácz Attila és zenekara

Producer: Durst György

Gyártó: Duna Műhely

„Akkor eltervezte azt, hogy megalakítja a krakói csapatot, a cigány csapatot. Mert a cigány csapatot. De hát itt nem csak a cigányokról volt szó, itt vegyesen voltunk. Tótok, magyarok, volt itt mindenfajta ember.” Mrsan József mesél Velencei Györgyről, az egykori szarvasi pékmesterről, aki akadályt nem ismerve lobbizott és 1956-ban megalapította Szarvas „Krakó” nevű negyedében a futballcsapatot. A krakói focisták a következő évtizedekben szép sikereket értek el a megyében. Az alapítás 50. évfordulóján készült film a sporttársak múltidéző emlékein és az általuk őrzött fényképeken keresztül mutatja be a klub történetét, és az emlékek fül- és szemtanújává váló néző számára világos lesz, hogy mennyire fontos tényező volt és maradt a helyi sportklub a történet szereplőinek identitásában. Az évforduló alkalmából, mint már sokszor, most is megrendezik az egykori Szarvasi Előre Sportegyesület játékosainak, valamint a Békéscsabai Jókai Színház színészeinek öregfiúk barátságos mérkőzését. Köszönhetően a kamera profi közvetítői munkájának, a meccs nemcsak a helyi drukkernek („anyak” és „apák”) számára izgalmas, hanem a film nézője számára is. Amikor a bíró lefújja a mérkőzést, Rácz Attila és cigányzenekara kezdi el a játékot, és folytatja az ünnepi vacsora alatt is. Ahogy az több filmjéből kiderült már, Medgyesi Gabriella filmrendező a magyarországi romák valóságos, megélt, egyéni és kollektív önképére kíváncsi, melyben az etnikai identitással sokféle más azonosságtudat alkot harmonikus egységet. Ebből a filmjéből az derül ki, hogy a sport olyan kulturális tér és olyan kulturális tapasztalat, amelyet romák és nem romák közösen birtokolhatnak, mindenki kölcsönös megelégedésére. A híradás szerint azóta már a 60. évforduló megünneplésére is sort került, melynek során „[a]z emlékbeszédek után felnőttek és gyerekek együtt lapozták át a Kasuba József jóvoltából kiállított fotóalbumokat és a kinagyított, bekeretezett felvételeket.” (M.A.)

A filmhez tartozó linkek:

<https://port.hu/adatlap/film/tv/egyszer-volt-a-krako-egyszer-volt-a-krako/movie-86412>

Szakirodalom:

Szenes János: Hatvan éve kezdett a „Krakó” csapata, Szarvasi Hét, 2016. november 22,

<http://www.szarvasihet.hu/2016/11/22/hatvan-eve-kezdet-a-krako-csapata/>

Molnár Emília: A beilleszkedéstől az önkormányzatisáig. A roma önszerveződés intézményesülésének története Békésen, in Neményi Mária, Szalai Júlia (szerk.):

Kisebbségek kisebbsége. A magyarországi cigányok emberi és politikai jogai, Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, 2005,

https://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszag_i_nemzetisegek/

[romak/kisebbsenek_kisebbsege/pages/kk_15_molnar.htm](https://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszag_i_nemzetisegek/romak/kisebbsenek_kisebbsege/pages/kk_15_molnar.htm)

Dóczi Tamás: Sport és hátrányos helyzet, in Dr. Gál Andrea, Dr. Dóczi Tamás, Sáringerné

Dr. Szilárd Zsuzsanna: *Társadalmi befogadás a sportban és a sport által (szociális inklúzió)*.

Összegző tanulmány a TÁMOP 6.1.2/11/2-2012-0002 kódszámú „A fizikai aktivitás és a

sport magyarországi dimenzióinak feltárása” c. projekt keretében végzett kutatás eredményeiről, <http://sportmenedzsment.hu/wp-content/uploads/2014/06/T%C3%A1rsadalmi-befogad%C3%A1s-a-sportban-%C3%A9s-a-sport-%C3%A1ltal-tanulm%C3%A1ny.pdf>